

TRĂCĂLIȚA

PERIODIC AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN ALIBUNAR • ANUL XIV • NUMĂRUL 21 • APRILIE 2009

ICOANA ÎNVIERII
de Filip Matei din Biserica
Ortodoxă Română din Alibunar

„Cu patima Ta Hristoas
din patimi ne-ai slobozi
și cu ÎNVIEREA TA
din stricăciune
ne-ai mântuit,
Doamne mărire Ție”

(Stihovna, glas

CITITORILOR ȘI
CREDINCIOȘILOR NOS
LE DORIM
PASTI FERICITE
HRISTOS A ÎNVIAT

Christos a înviat! Ca să ne ferim de rău.

LUMINEAZĂ-TE, LUMINEAZĂ-TE, NOULE IERUSALIME

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul
să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa.”

Milostivirea nemărginită a Părintelui creșterea ne-a ajutat să străbătem zilele Postului Mare, care este pentru cel ce crede și mărturisește dreapta credință un „urcuș spre Învierie”, să ajungem și în acest an la Praznicul slăvit al Învierii Domnului în care „toate s-au umplut de bucurie și lumină și cerul și pământul și cele dedesubt”.

La miez de noapte clopotele sfintelor biserici ne vestesc tuturor acest mare eveniment al Învierii Mântuitorului Iisus Hristos și cu sufletele curate și înnoite în duhul dragostei dumnezeiești, alergăm și noi asemenea femeilor mironosițe în dimineața Învierii pentru a be închina Celui ce a răsărit din mormânt ca un „mire din cămară”.

Sfânta Evanghelie care se citește în noaptea Învierii este evanghelia proclamării sau binevestirii Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Dis-de-dimineață, la revărsatul zorilor, sau „pe când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii” femeile mironosițe, au venit la mormântul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos ca să ungă trupul Său după obiceiul iudeilor. Miresmele aduse pentru ungerea trupului Celui mort înseamnă evlavie, înseamnă cinstire și iubire sfântă pentru Cel care nu mai este printre cei vi. Un mare cutremur a zguduit pământul. Îngerul Domnului s-a coborât din cer, a prăvălit piatra de la ușa mormântului, a răsturnat-o la pământ și-a șezut deasupra ei. Avea înfățișarea ca fulgerul, iar îmbrăcămintea lui era albă ca zăpada. Femeile purtătoare de mir mergând spre mormânt fără însoțitor, nu aveau pe nimeni să le ajute și, de aceea, se întrebau între ele „cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormântului”. Apropoiindu-se de mormânt și-au ridicat privirea lor și au văzut că piatra de la ușa mormântului era răsturnată. Îngerul le-a zis „Nu vă temeți, că știu că pe Iisus Cel răstignit îl căutați. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde fusese pus. Și degrabă mergând, spuneți ucenicilor Lui că S-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea”. (Matei 28, 5-

7). Atunci femeile mironosițe cu frică și cu bucurie mare, au plecat de la mormânt să ducă vestea ucenicilor. Pe drumul de la mormânt spre casă Le-a întâmpinat toamă Mântuitorul Iisus care Le-a zis: Bucurați-vă. Biruitorul morții a devenit Izvorul bucuriei. Femeile apropiindu-se de El, I-au cuprins picioarele și I s-au închinat fără grai, fără a mai scoate un cuvânt, iar Mântuitorul Iisus Hristos le-a zis: „Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți pe frații Mei să mergă în Galileea și acolo Mă vor vedea” (Matei 28, 10).

Mântuitorul Iisus Hristos ne întâmpină pe cale pe noi toți, pe calea vieții noastre. Hristos cel Înviat este prezent în Biserica Sa, dacă îl căutăm cu aceeași evlavie, cu aceeași iubire sfântă, cu același curaj, cu aceeași râvnă, asemenea femeilor purtătoare de mir vom simți bucuria întâlnirii cu El și vom auzi și noi cuvintele „Bucurați-vă”.

Învieria Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Sărbătoarea sărbătorilor, este ziua bucuriei noastre, ziua de biruință a Împăratului a toate, ziua vestitoare a bucuriei și veseliei veșnice, pe care să o prăznuim duhovnicește.

Învieria Domnului naște în sufletul nostru credința puternică în Dumnezeu, Stăpânul lumii văzute și nevăzute, întărește în noi nădejdea în bunătatea și dreptatea Sa și temeluește dragostea curată față de Dumnezeu și față de aproapele nostru.

Învieria Domnului ne dă certitudinea că nu suntem singuri pe acest pământ, că avem sus în cer un Părinte care ne poartă de grijă și în fiecare clipă a vieții noastre suntem sub oblăduirea Lui.

Ne întărește credința în nemurirea sufletului și ne încredințează că nu vom muri, ci doar prin moarte „vom trece la viață” (Ioan 5,24). Prin Slăvita Învierie a lui Hristos moartea devine „paște” (trecere), de aceea și cele muritoare se mai numesc trecătoare, pe care noi trebuie să le supunem celor nemuritoare.

„Învieria Domnului nu este ceva separat de noi, ci este ceva care trebuie să se întâmple și în noi. Viața unui creștin adevărat, botezat și trăitor al Evangheliei este de fapt o viață în Învierie. Noi am înviat împreună cu Hristos, trăim în Învierie, suntem fiii Învierii și avem în față Înălțarea, suntem candidați ai Înălțării la cer împreună cu Mântuitorul Hristos și așteptăm înălțarea noastră. Dar ca să ajungem la Înălțarea la cer trebuie să ne înălțăm peste lumea aceasta, peste păcatele noastre, să nu mai admitem în viața noastră nici un fel de lucru rău, înălțându-ne prin virtuți, putem ajunge la Înălțarea împreună cu Domnul Hristos” (Părintele Teofil Păriaian).

Luminați și în acest an de razele binefăcătoare ale Învierii Domnului să ne înmulțim rugăciunea, fapta cea bună și cercetarea Sfintei biserici, să dovedim prin faptele noastre că suntem următori ai lui Hristos și fii ai Învierii.

„O Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase. O, înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu! Dă-ne să ne împărtășim cu Tine, mai adevărat în ziua cea neînserată a împărăției Tale” cântăm și noi cu Biserica în această noapte aleasă și sfântă și dorim ca Hristos cel Înviat să rămână de-a pururi cu noi și să-L primim cât mai des în sufletele noastre sub chipul Sfintei Împărtășanii.

Fie ca lumina Învierii să strălucească pururea în sufletele noastre, iar Mântuitorul Iisus Hristos să ne ocrotească, să ne binecuvinteze cu pace, sănătate și spor duhovnicesc.

Hristos a Înviat.

Pr. Emanuel TĂPĂLAGĂ

COPII ȘI TINERII DIN ALIBUNAR ÎN SLUJBA DOMNULUI

Începând cu anul 1987 la B.O.R. din Alibunar se desfășoară o bogată activitate cu tinerii și copiii din aceasta parohie. În cadrul orelor de religie-catehizare care se țin în sala casei parohiale, tinerii și copiii își însușesc cunoștințele necesare din învățătura de credință creștină ortodoxă, fiind împărțiți în două grupuri: grupul mic, în care intră elevii din școala elementară și copiii de la grădiniță și grupul cel mai mare în care intră elevii de la cursul superior al școlii cu opt ani, elevii școlilor medii și studenții. Paralel cu învățătura de credință copiii și tinerii învață și cântările sfintei liturghii, ale sărbătorilor dar mai ales cântările și colindele celor mai însemnate sărbători, Nașterea Domnului, Învierea Domnului și Adormirea Maicii Domnului. Este deosebit de prețioasă contribuția copiilor și a tinerilor din Alibunar în cadrul serviciilor divine din Sfânta și marea zi vineri și în noaptea Sfintei Învieri. La început nr copiilor participanți la aceste slujbe solemne a fost restrâns, iar din anul 1989 sunt prezenți aproape toți copiii din parohie.

O bucurie cu totul excepțională ne oferă cei mai tineri în fiecare an în seara sfântă din Ajunul Nașterii Domnului, în cadrul tradiționalului program de colinde și recitări închinat Pruncului Divin. Trebuie menționat faptul, că în anul 1991 a fost reînființat corul de copii și tineret, mai întâi pe două iar ceva mai târziu și pe trei voci

având ca instructor și dirijor pe profesorul Zăria Bârnea care sa mutat la Domnul la 23 aprilie 2007. Tot în anul 1991 la 24 decembrie a avut loc prima ediție a programului de colinde care și-a păstrat cu strălucire continuitatea. La 24 decembrie 2008 în biserica noastră sa desfășurat a 18-a ediție a acestui minunat program. Menționăm cu aleasă prețuire contribuția doamnei profesoare Persida Gherga, care an de an pregătește recitalul corespunzător, precum și contribuția vrednicului profesor și parohian al nostru, domnul Leri Mengher care de mai mulți ani dirijează și instruieste corul de tineret și copii cu multă dragoste și dăruire.

Am amintit mai înainte cum că în anul 1991 a fost reînființat corul de copii și tineret la Alibunar, pentru că la sfârșitul secolului 19 și începutul secolului 20 la Alibunar a activat un cor de fete și băieți. Pe un tricolor care se păstrează în biserica noastră și care a fost înramat în anul 1997 cu sprijinul avocatului Viorel Berlovan este scris cu fir de aur : „Cristos a Înviat, corul de fete și băieți 1899”. Anul acesta se împlinesc 110 ani de atestare documentară a copului de copii de pe lângă B.O.R. din Alibunar.

Corul de copii și tineret al B.O.R. din Alibunar a participat la toate edițiile de colinde și obiceiuri de Crăciun, organizate

de CRS, sub genericul „Colindele neamului”. În primăvara anului 2008 un grup de băieți a început să învețe cântările stranei (cantoratul) și tipicul bisericesc fiind instruiți de prot. Ionel Mălăimare, paroh și de cantorii bisericii din Alibunar. Începând cu anul școlar 2001-2002 sa introdus obiectul religiei la școala medie de economie și comerț „Dositiej Obradovic” din Alibunar, iar din anul școlar 2004-2005 și la școala elementară „Frăție și Unitate” din această localitate.

Educația religioasă a fiecărui copil începe în cadrul familiei, continuă în școală și se desăvârșește în biserică, mai ales prin participare la Sf. și Dumnezeiasca Liturghie și prin împărtășirea cu Sfintele Taine.

Un nou Sfânt al Bisericii Ortodoxe Române

Sf. Ierarh VARLAAM MOȚOC, Mitropolitul Moldovei

Cea mai însemnată dintre domniile Moldovei în prima jumătate a sec. al XVII-lea a fost a lui Vasile Lupu (1634-1653), care s-a arătat a fi un mare sprijinitor al culturii și Bisericii. În cursul domniei sale, Biserica Ortodoxă a ajuns la o mare strălucire pe care n-o mai cunoscuse din timpul Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt (1457-1504). Această înflorire s-a datorat atât domnitorului Vasile Lupu, dar și a renumitului ierarh și cărturar, Mitropolitul Varlaam Moțoc.

Acest mare ierarh era originar din părțile Vrancei, născut într-o familie de răzeși cu numele de familie Moțoc. Probabil la botez a primit numele Vasile. A învățat carte grecească și slavonească la „Șchitul lui Zosin”, ridicat în vremea lui Al. Lăpușneanu, de către Zosin Vistiernicelul, în preajma căruia, vornicul Nestor Ureche și soția sa Mitrofana, au ridicat în 1602, Mănăstirea Secu de astăzi. La această așezare monahală, tânărul Vasile Moțoc a primit tundera în monahism, sub patronimicul de Varlaam, ajungând însuși egumen al acestei mănăstiri.

S-a dovedit a fi un bun gospodar - în tinerețe sădise o vie în satul său natal Cofești, din fostul jud. Putna (anul și locul nașterii marelui ierarh nu se cunosc. Se presupune că s-a născut pe la 1580 (sau 1585), trăgându-și obârșia din neam ales de țărani răzeși din Balotești Putnei, cu oarecare stare și posibilități, care au permis situația de a-și agonisi aleasa cultură și cunoștință a limbilor slavonă, greacă și latină. Acesta a avut frați: Ștefan, un altul din părțile botoșănene, al cărui nume nu se cunoaște și pe Caterina și Nastasia).

Pe lângă grijile gospodărești, egumenul Varlaam a avut și preocupări cărturărești, traducând în 1618, în românește lucrarea ascetică: „Scara” sau „Leasvița” Sf. Ioan Scărarul. Datorită rodniciei sale activități cărturărești și gospodărești și pentru viața curată ce o ducea, a fost hirotesit arhimandrit, ajungând duhovnicul domnitorului Miron Barnovschi (1626-1629; 1633).

În 1628, arhim. Varlaam a fost trimis de domnitor și de mitropolitul Anastasie Crimca într-o misiune la Kiev și Moscova, fiind primit împreună cu delegația sa chiar de țarul Mihail Fedorovici și de către patriarhul Filaret Nichitici al Moscovei, pentru a cumpăra icoane pentru Mănăstirea Dragomirna și alte două biserici ctitorite de domnitorul Miron Barnovschi, la Bârnova și Iași. În drum spre Moscova s-a oprit la vestita Lavra Pecerska din Kiev, păstorită de românul Petru Movilă, viitor mitropolit. În 1629 a reveni în țară, găsind situația schimbată, prin moartea mitropolitului Anastasie Crimca, iar domnitorul Miron înălțat, apoi s-a retras la Marea Secu, unde-și avea metania.

Realizările sale bogate, cultura aleasă, strădania sa neobosită pe ogorul Bisericii l-au făcut vrednic de a fi ales și ridicat la treapta de mitropolit al Moldovei, la 23 sep. 1632.

Din vasta sa activitate reținem mai ales pe cea cărturărească. În această direcție, la îndemnul Mitropolitului Varlaam, domnitorul Vasile s-a ocupat de înființarea unei tipografii la Iași - fiind prima în Moldova, adresându-se în această direcție Sf. Mitropolit Petru Movilă al Kievului, care i-a trimis o tiparniță care a fost instalată în chiliile M-rii Sf. Trei Ierarhi din Iași. Conducerea

tipografiei i-a fost încredințată ieromonahului Sofronie Pociatki.

Cea mai însemnată lucrare a înaltului ierarh a fost Cazania de la 1643, care reprezintă una din cele mai de seamă opere din istoria vechii culturi românești, apărută la Iași în 1643, având 506 file, ilustrate cu numeroase gravuri, scene biblice, chipuri de sfinți, la care se adaugă inițiale înflorate, având două părți. Datorită conținutului ei, prin frumusețea graiului întâlnit în predicile sale, „Cazania” („Cartea românească de învățătură”) a cunoscut o largă răspândire, contribuind, atât la apărarea Ortodoxiei, cât și la întâlnirea conștiinței de unitate națională românească - aceasta s-a răspândit mai mult în Transilvania, Banat și Maramureș, găsindu-se peste 350 de exemplare.

O altă lucrare de seamă a mitropolitului Varlaam a fost cea intitulată: „Sapte Taine a Bisericii”, apărută la Iași, în 1644 și care are 340 de pagini, cuprinzând o explicație a celor 7 Sf. Taine, sub formă de întrebări și răspunsuri, având menirea să aperse temeiurile Ortodoxiei, împotriva protestanților care nu recunoșteau din cele 7 Sf. Taine, decât câteva.

O altă lucrare a fost: Răspunsul împotriva Catihismului calvinesc” (sau „Cartea care să cheamă Răspunsul împotriva Catihismului calvinesc”), tipărită în 1645, având o deosebită însemnatate, pentru că ne arată că Biserica Ortodoxă din Muntenia și Moldova era conștientă de rolul care-i revenea în acțiunea de apărare a unității de neam și de credință a românilor împotriva prozelitismului calvin.

Tot Mitropolitul Varlaam a tipărit și lucrarea: „Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu”, tipărită la 1645, ce cuprinde 48 de versuri, care se apropie de cele populare, iar relatările în proză au un stil cronicăresc.

Ultima carte tipărită de Mitropolitul Varlaam a fost: „Carte românească de învățătură la pravilele împărătești și la alte giudeațe” (Iași, 1646), cunoscută și sub numele: „Pravila lui Vasile Lupu” - considerată primul cod de legi din Europa, în limba națională, prin ea stabilindu-se norme juridice în Moldova pentru un timp îndelungat, fiind folosită de scaunele judecătorești de aici până la începutul sec. XIX.

Tot pe plan cultural, domnitorul Vasile Lupu, la îndemnul Mitropolitului Varlaam a pus bazele unui așezământ școlar: Colegiul de la Mănăstirea Trei Ierarhi din Iași, în 1640, considerat ca fiind prima instituție cu elemente de învățământ superior din Moldova, unde se studiau: Gramatica, Retorica, Dialectica, Aritmetica, Geometria, Astronomia, Muzica, Teologia, Filosofia și Dreptul. Între elevii de seamă ai acestei școli au fost viitorii mari cărturari: Nicolae Milescu Spătarul și Sf. Mitropolit Dosoftei Barilă al Moldovei.

Un fapt important legat de Mitropolitul Varlaam este acela de a fi fost propus în 1639 pentru scaunul de patriarh ecumenic de la Constantinopol, dar a refuzat. Trezera Vlădiciei Varlaam printre candidații la scaunul ecumenic, arată prestigiul la care au ajuns țara și Biserica Moldovei în vremea lui Vasile Lupu, dar și prețuirea de care se bucura Mitropolitul Varlaam în Răsăritul ortodox.

Tot în vremea sa au fost aduse Moaștele Sf. Cuvioase Parascheva la Iași, la 1641, primite în dar de la patriarhul ecumenic Partenie I, fiind primite cu mare alai la Galați de popor în frunte cu domnitorul Vasile Lupu și Mitropolitul Varlaam - care a dat blestem arhieresc ca acestea să nu fie împărțite în veac.

În 1642, sub arhiepiscopirea Mitropolitului Varlaam Moțoc, s-a ținut Sinodul de la Iași, unde s-a dat „Mărturisirea Ortodoxă” a Sf. Mitropolit Petru Movilă al Kievului, la Mănăstirea Sf. Trei Ierarhi, în Sala Gotică. Astfel, această lucrare, a devenit după Crez și Dogmatica Sf. Ioan Damaschin, a treia Mărturisire de credință a Bisericii Ortodoxe.

În aprilie 1653, Vasile Lupu a pierdut scaunul domnesc, retrăgându-se spre Hotin.

Odată cu sl s-a retras și Mitropolitul Varlaam la Mănăstirea Secu, unde-și avea metania și fusese egumen. Aici a mai trăit 4 ani, trecând la Domnul între 18 august și 19 dec. 1657, când s-a dus „... în casa de luat a moșiloru miei...” (cum se spune în predoslavia Cazaniei), fiind înmormântat lângă zidul de miazăzi al bisericii M-rii Secu, spre strana dreaptă, în mormântul pe care și-l pregătise singur.

În anul de grație - 2007 - sau împlinit 350 de la nașterea în cer a marelui Mitropolit Varlaam. Pentru viața sa curată, întreaga-i activitate, în februarie 2007, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la propunerea I.P.S. Dr. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei și Locțiitor de Patriarh al României (după trecerea la Domnul, la 30 iulie 2007 a vrednicului de pomenire Părinte și Patriarh Teoctist Arăpașu), l-a canonizat.

Proclamarea solemnă a canonizării Mitropolitului Varlaam s-a făcut în ziua de 29 august 2007, la praznicul Tăierii Capului Sf. Ioan Botezătorul, hramul Mănăstirii Secu, jud. Neamț, de un sobor de Înalți Ierarhi, în frunte cu I.P.S. Sa Mitropolitul Dr. †Daniel al Moldovei și Bucovinei, care a rostit ziditor cuvânt de învățătură, în care a menționat că Mănăstirea Secu (condusă de P.C. Arhim. Vichentie Amariei) va avea un al doilea hram - Sf. Ierarh VARLAAM, Mitropolitul Moldovei. (Au fost prezenți demnitari de stat, dar și numeroși credincioși veniți din toate colțurile țării)

La data de 5 iunie 2007, osemintele Mitropolitului Varlaam au fost deshumate, fiind găsit aproape întreg. Racla cu moaștele Sf. Ierarh Varlaam au fost așezate în Mănăstirea sa de metanie, Secu.

Tomosul de canonizare a fost citit de către P.S. Dr. †Ciprian Cămpineanu, Episcop-vicar patriarhal; apoi s-a dus Icoana cu chipul Sf. Ierarh Varlaam și racla cu moaștele sale, spre închinarea credincioșilor. Praznuirea Sf. Mitropolit Varlaam se va face în fiecare an la data de 30 august.

Prin întreaga sa activitate, Sf. Ierarh Varlaam Moțoc, Mitropolitul Moldovei și-a înscris numele în rândul marilor și ierarhi cărturari ai acestui neam, apărătorii ai dreptei credințe, fiind cap de început al Academiei Sfinților Români, pe care Dumnezeu i-a rânduit în Biserica noastră strămoșească.

Prof. drd. Ion I. Mutu-Strehaia

Învățământul teologic ortodox românesc din Banat în sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea

La sfârșitul sec. XVII și începutul celui al XVIII-lea, când ocupația turcească a Banatului (1552-1718), făcea loc celei habsburgice (1718-1918), iar românii bănățeni erau împărțiți din punct de vedere bisericesc în trei eparhii: Caransebeș, Vârșeț și Timișoara - nu se poate vorbi de o școală națională românească.

Prima atestare documentară despre existența în trecut a unei școli la Caransebeș o avem datată din 6 mai 1566 și 15 iunie 1566 - primul document este un decret al regelui Ioan II, care îi dăruia lui Ludovic Fiat „locul deșert - părăsit al școlii papistașilor, în Cetatea noastră Caransebeș, în vecinătatea caselor credincioșilor noștri, a înțelepților și circumspectivilor Ioan Păcurariul și George Zagorian”; iar al doilea document este un raport al nobililor din Caransebeș - Nicolae Bokosnicza și Ioan de Caransebeș - în care împărțeau regelui că, dorind să-l pună pe Ludovic Fiat în posesia locului amintit, consiliul orașenesc a protestat.

În veacul XVII este amintită o școală a reformatilor calvini - în care copiii români în orele libere trebuia să li se propună catehismul calvin. Despre existența în Caransebeș a vreunei școli ortodoxe românești în veacurile anterioare celui al XVIII-lea, nu aflăm. Tot în sec. XVIII, la 1748 exista la Caransebeș un Gimnaziu, înființat de împărăteasa (pe atunci mare regentă) Maria Tereza (1740-1780), unde se predau: „Gramaticile” - se numea clasa I și a II-a gimnaziului (clasa a III-a se numea „sintactica”, a IV-a „poetica”, a V-a „retorica” și a VI-a „filosofica” - deoarece un gimnaziu complet cândva nu avea decât 6 clase. Un dascăl renumit aici a fost Preotul Lazăr Popoviciu.

Acest Gimnaziu s-a întemeiat prin călugării franciscani minoriți din Caransebeș, căci franciscanul Nicolaus Schroedel împreună cu 6 monahi la 1742 a întemeiat noviciat și teologie.

Prima jumătate a veacului al XIX-lea va cunoaște de asemenea lupta românilor din aceste părți pentru a avea o școală națională. În fruntea acestei zbateri s-au distins dascăli de seamă, cum au fost: Dimitrie Țichindeal și Moise Nicoară. Iar în anul 1807, protopopii Ștefan Atanasievici al Lugojului, George Petrovici din Belinț, Petru Popovici

al Bocșei și preotul Dimitrie Țichindeal din Becicherecul Mic - se adresau împăratului Francisc I (1792 - 1835), cerându-i ca în postul de director școlar pentru Banat să fie numit un reprezentant al națiunii române.

La finele secolului al XVIII-lea în părțile Ardealului și Timișoarei existau cursuri sporadice de Teologie.

Astfel, în anul 1779, dascălul Mihai Martinovici-Roșu din Timișoara, a deschis un „curs de normă” (de pedagogie), iar între 1790 - 1794 un „curs de preoție” - ambele cu predare în limba română.

La 3/15 nov. 1812 s-au deschis cursurile unei „preparandii” - școli de pedagogie la Arad pentru pregătirea învățătorilor ortodocși din Banat, cu predare în limba română, având profesori pe măsură: D. Țichindeal, Constantin Diaconovici-Loga, Dr. Iosif Iorgovici, Ioan Mihuț. Însă cursurile teologice vor lua naștere mai greu, la 1 nov. 1822, printr-o rezoluție imperială, când s-a dat voie să existe școli clericale, pentru fiecare eparhie.

Cursurile teologice de la Arad erau pe 2 ani și printre primii profesori s-au remarcat: Gavriil Raț (călugărit sub numele de Gherasim și devenit apoi episcop al Aradului); Patrichie Popescu; Ghenadie Popescu, ș.a.

O nouă etapă în școala arădeană a avut loc în toamna anului 1876, în vremea episcopului Ioan Mețianu (1875 - 1898) - când „Preparandia” și „Teologia” s-au unit într-un singur „Institut teologic - pedagogic diecezan”, al cărui prim director a fost Preotul Ioan Rusu (1816 - 1891), care preda Ermeneutica, Pastorală. Alți profesori: Aron (Augustin - după călugărie) Hamsea, care a predat: Pedagogia, Dogmatica, Morala, Dreptul canonic; Vincențiu (Vasile - după călugărie) Mangra, care a predat: Limba și literatura română, Istoria bisericească și Retorica bisericească, și mulți alții.

O școală reprezentativă în Banat a fost și cea de la Caransebeș.

Astfel în 1822 a luat naștere la Vârșeț o Școală Clericală cu program sistematic în limbile română și sârbă, unde au predat personalități de frunte ale vieții culturale din vremea aceea, cum au fost: Andrei Șaguna (viitorul mitropolit al Transilvaniei: 1864-1873); Nicolae Tincu-Velia; Ignatie Vuia.

Odată cu reactivarea Episcopiei Caransebeșului, în anul 1865, se transfera la Caransebeș secția românească a Școlii Clericale din Vârșeț, așa cum se sugerase în decizia Sinodului de la Sibiu, din 16 aug. 1865, în care se specifica faptul că: „Viitorul secției românești va sta sub nemijlocita purtare de grijă a P.S.S. Părintelui Episcop al Caransebeșului...”.

Putem spune că toate aceste școli mănăstirești și academii domnești (care au funcționat în Țara Românească și Moldova) aveau să deschidă calea viitoarelor Seminarii Teologice, ce aveau să se înființeze în veacul al XIX-lea, ca de altfel și a Facultăților de Teologie (mai întâi la Iași, la 1881 / 1884), care aveau să formeze vrednici slujitori ai Bisericii și învățământului teologic românesc, înscrind pagini de aur în Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Prof. Ion I. Mutu-Strehaia

LIMBA NOASTRĂ

de Alexe Mateevici

(Fragment)

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.
Limba noastră-i numai cîntec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrâni
Cu sudori sfintit-au d'ara.
(...)

Limba noastră-i frunză verde
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistru lin ce-n valuri pierde
Al luceferilor sfesnici.
Nu veți plânge atunci amarnic,
Ca vi-i limbă prea săracă,
Și-ți vedea cît îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

PE URMELE BINECUVÂNTATE ALE PREACUVIOȘILOR PĂRINȚILOR NOȘTRI

Cu binecuvântarea P.S. Episcop Dr. Daniil Stoenescu al Daciei Felix, am organizat în perioada de 28 iulie - 2 august 2008 un pelerinaj la mai multe mănăstiri și biserici din România. În dimineața zilei de luni, 28 iulie am oficiat în Biserica Ortodoxă Română din Alibunar un Tedeum pentru călătorie împreună cu frații preoți împreună călători, Teodor Miclea din Uzdin și Petru Măran din Seleuș. După terminarea Tedeumului am plecat cu autocarul spre România, trecând frontiera prin punctul de intrare Vatin - Stamora Moravița. Eram în total 56 de pelerini ortodocși români și sârbi din Banat și din Belgrad. Primul popas l-am făcut la Timișoara unde am vizitat catedrala mitropolitană iar după aceea am avut bucuria de a fi fost primiți la reședința mitropolitană de I.P.S. Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului de față fiind și P.S. Episcop Vicar Paisie Lugojanul. A fost o întâlnire de suflet în cadrul căreia a fost exprimată bucuria reciprocă pentru că I.P.S. a vizitat Alibunarul de mai multe ori, ultima vizită fiind în anul 1996 cu prilejul împlinirii unui veac de la zidirea bisericii.

În jurul orelor 12 am plecat din Timișoara, iar următorul popas l-am făcut la Alba Iulia unde am vizitat centrul istoric și Catedrala Integrității Neamului clădită între anii 1921 - 1922 și sfințită la 15 octombrie 1922, când a avut loc și încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria. Catedrala are hramul „Sfânta Treime”. Pe aceste locuri, Mihai Viteazul zidise o biserică în anul 1597, distrusă de Habsburgi în 1713 - 1714.

De la Alba Iulia am plecat spre mănăstirea Râmeț unde am fost cazați prima noapte. Această minunată mănăstire, unde am fost primiți cu deosebită dragoste și căldură, este printre cele mai vechi din România căci în opinia unor istorici așezământul monahal ar data chiar de la începutul sec. XIII. În anul 1596 a intrat sub ocrotirea voievodului Radu al Țării Românești. În anul 1942 această mănăstire a fost declarată monument istoric. Aici se află moaștele Sf. Ghelasie de la Râmeț și un izvor cu apă tămăduitoare, fapt pentru care unul dintre

hramurile bisericii vechi este „Izvorul Tămăduirii” (prima vineri după Paște). Am avut deosebită bucurie duhovnicească de a servi în biserica cea nouă a acestei Sfinte Mănăstiri care are hramul „Adormirea Maicii Domnului” și „Sf. Ap. Petru și Pavel”, Sf. Și Dumnezeiască Liturghie împreună cu Preacuviosul Protosinghel Clement, duhovnicul mănăstirii și cu Prea Cucernicii părinți Teodor Miclea și Petru Măran.

Următorul popas l-am făcut la mănăstirea Recea de lângă Târgu Mureș, care are hramul „Sf. Ierarhi Martirii Ilie, Iorest și Sava”, la 24 aprilie, o adevărată minune a zilelor noastre, căci construirea acestei mănăstiri a început în anul 1991, întreg complexul mănăstiresc fiind terminat în aproximativ zece ani de zile. Meritele cele mai mari pentru această minunată realizare le aparțin desigur, în primul rând Maicii Starețe Stavrofora Crisă Chichernea și părintelui duhovnic Arhimandrit Ioan Iovan. Ei au ctitorit această minunată mănăstire și nu numai că au ctitorit-o, ci i-au și dat elevată dimensiune spirituală. Ținută intelectuală de fin rafinament i-a permis Maicii Starețe Cristina să facă lucrul acesta. Pe deasupra, calitatea sufletească, de mare profunzime, a Maicii Starețe i-a folosit și i-a odihnit pe pelerinii simplii și titrați care au ajuns la Recea (I.P.S. Andrei, Arhiepiscop de Alba Iulia).

În pelerinajul pe care l-am făcut în urmă cu doi ani, am fost cazați la această mănăstire unde am servit Sf. Liturghie împreună cu părintele duhovnic Ioan Iovan care ne-a mărturisit că „tot ce s-a făcut aici,

este făcut din Sf. Potir”. În urmă cu câteva luni acest om înduhovnicit s-a mutat la Domnul la vârsta de 86 ani, fiind înmormântat în cimitirul mănăstirii. Am vizitat cimitirul și ne-am plecat frunțile la crucea Părintelui duhovnic Ioan Iovan.

Un alt popas duhovnicesc l-am făcut la mănăstirea „Sfântul Prooroc Ilie”, din Toplița. Această mănăstire a fost construită la inițiativa primului patriarh al României Miron Cristea, originar din aceste locuri, în anul 1911. Acest așezământ, ctitorie a primului patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, (1925). Dintr-o scrisoare - document pe care Patriarhul Miron Cristea a adresat-o în ziua Sf. Prooroc Ilie (20 iulie 1928) episcopului Nicolae Ivan al Vadului, Feleașului și Clujului pe teritoriul cărei Eparhii se găsea atunci localitatea Toplița sunt cuprinse toate relațiile și datele privitoare la viitorul așezământ: Cât timp va trăi ctitorul ei, această mănăstire va rămâne stavropighia Patriarhului Miron Cristea, iar după moartea sa, urmând să fie condusă în conformitate cu legea de organizare a Bisericii Ortodoxe Române. Sfințirea mănăstirii s-a făcut în ziua de duminică, 21 octombrie 1928, în prezența ctitorului ei, Patriarhul Miron Cristea, de către un sobor de preoți. Așezată într-o minunată grădină, a cărei frumusețe naturală a fost desăvârșită de-a lungul anilor de harnicii ei viețuitori, mănăstirea Toplița a cunoscut, de la începuturile ei și până în zilele noastre, o amplă și permanentă dezvoltare. Pelerinul care vizitează odată acest așezământ monahal simte nevoia revenirii la această vatră de credință și lege strămoșească,

încărcată de har, de smerenie și de spiritualitate.

Ne-am luat apoi rămas bun de la vrednicii viețuitori ai acestei mănăstiri, păstoriți de înțeleptul și harnicul stareț, Precuciosul Părinte Arhimandrit Emilian Telcean și ne-am îndreptat spre plaiurile binecuvântate ale Moldovei Sf. Voievod Ștefan Cel Mare. Am ajuns seara târziu la mănăstirea Neamț, unde am fost cazați. Istoria acestei mănăstiri începe în secolul XIII. În secolul XIV Petru I Mușat (1375 – 1391), a zidit o biserică în locul unei bisericuțe din lemn „uzată de vreme”. Biserica actuală a fost zidită de Ștefan cel Mare, între 1495 – 1497, fiind restaurată în perioada 1954 – 1961 prin care i s-a redat aspectul inițial. Hramul este „Înălțarea Domnului”.

În această zonă se găsesc o mulțime de așezăminte monahale, iar noi n-am putut vizita decât o mică parte din ele, adevărate focare de spiritualitate, de ortodoxie românească.

Secu, mănăstire din 1602, ctitorie a marelui vornic Nestor Ureche, în raza fostului schit al vistiernicului Zosim (1582 – 1584)

Sihăstria, mănăstire pe vatra sihăstriei lui Atanasie, a bisericii din lemn ridicată de Ghedeon, episcop de Huși (1655) cu biserica nouă înălțată de episcopul Ghedeon de Roman, la 1734. Aici a trăit Precuciosul Cleopa Ilie, unul dintre cei mai mari duhovnici ai ortodoxiei românești din secolul XX. Am vizitat aici chilia Părintelui Cleopa și am avut bucuria și privilegiu de a fi binecuvântat pelerinii noștri cu epitrahilul și crucea marelui duhovnic. Am mers apoi la cimitirul mănăstirii pentru a ne pleca frunțile la mormântul Părintelui Cleopa și a tuturor celor care odihnesc în acest cimitir, care au vieții și s-au nevoit în acest vestit așezământ monahal;

Agapia, unu dintre cele mai mari mănăstiri de călugărițe din întreaga ortodoxie, înălțată la 1647 de hatmanul Gavriil, fratele lui Vasile Lupu. Aici se află valoroasa pictură, opera a lui Nicolae Grigorescu din 1860, muzeul de artă veche, atelier de țesături, expoziția memorială „Alexandru Vlăhuță” și Seminarul Teologic.

Ne-am luat apoi rămas bun de la ținutul „Neamțului”, de la „aceste meleaguri profund moldave, cu adânci și prețioase rădăcini istorice”, de la acest „Athos” al Moldovei și ne-am îndreptat spre Bucovina marelui Eminescu, cu dorința fierbinte de a

ajunge și de a ne închina la una dintre cele mai sfinte așezări monahale de pe pământul românesc: Mănăstirea Putna a Sfântului Voievod Ștefan cel Mar. Dumnezeu ne-a învrednicit să ajungem înainte de asfințitul soarelui, așa că am putut să ne închinăm în biserică și la mormântul marelui Domn și să participăm la slujba vecerniei. După terminarea vecerniei am fost invitați să luăm masa de seară în trapeza mănăstirii iar apoi Precuciosul Părinte Elefterie ne-a repartizat în camerele unde am fost cazați. Am avut aleasa bucurie și privilegiu de a fi fost primiți la stăreție de către Precuciosul Părinte Arhimandrit Melchisedec Velnic, stărețul mănăstirii Putna, care ne-a dat binecuvântarea de a servi împreună cu preoții mănăstirii Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Nu vom uita niciodată dragoste, căldura și ospitalitatea de care ne-am bucurat în această mănăstire zidită de domnitorul Ștefan cel Mare și Sfânt pe o vatră veche de sihăstrie care are hramul „Adormirea Maicii Domnului”. După ce am vizitat minunatul muzeu al mănăstirii și ne-am luat rămas bun de la viețuitorii acestei străvechi vetre monahale, am vizitat în satul Putna cea mai veche biserică din lemn din Europa, precum și cimitirul și biserica parohială, iar apoi ne-am îndreptat spre Iași, orașul cu cele mai multe biserici și mănăstiri, centrul mitropolitan al Moldovei unde se păstrează un scump odor al ortodoxiei: Moaștele Sf. Prea Cuvioasei Maicii noastre Parascheva cea nouă. Am ajuns seara târziu la Iași și am fost cazați la Seminarul Teologic din acest oraș, un edificiu de o rară frumusețe, construit în timpul arhiepiscopiei I.P.S. Daniel, actualul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. În dimineața zilei de 1 august am servit în capela seminarului Sf. Liturghie în cadrul căreia s-a împărtășit un număr mare de pelerini. După ce ne-am luat rămas bun de la bunele noastre gazde, ne-am îndreptat spre Mitropolie pentru a ne închina la Moaștele Sf. Parascheva care odihnesc aici din anul 1641, când au fost aduse de la Constantinopol de către domnitorul Moldovei Vasile Lupu, care a împăcat toate datoriile pe care Patriarhia Ecumenică o avea față de Imperiul Otoman. Ne-am apropiat cu înfiorare și cu lacrimi în ochi de sicriu în care odihnesc moaștele uneia dintre cele mai populare și mai iubite sfinte din întreaga ortodoxie, punctul culminat al pelerinajului nostru, având profundă credință în puterea harului de care Sf. Parascheva până la sfârșitul sec. al XIX-

lea și după o scurtă plimbare prin oraș am plecat din metropola Moldovei cu un sentiment de duioșie, caracteristic despărțirii, dar cu sufletele pline de har și mulțumire. În drum spre următoarea noastră destinație am trecut prin mai multe locuri și orașe frumoase: Roman, Bacău, Onești, Brașov, Făgăraș... Seara târziu am ajuns la mănăstirea Brâncoveanu (Sâmbătă de Sus) unde am fost cazați. Această mănăstire este ctitorită la sfârșitul sec.XVII, pe o veche vatră de sihăstrie, de către marele voievod Constantin Brâncoveanu-martirul decapitat de turci pentru credința sa, în 1714, împreună cu cei patru fi ai săi: Constantin, Ștefan, Radu și Matei și sfetnicul Ianache, care au fost canonizați în luna iulie 1993 împreună cu domnul Moldovei Ștefan cel Mare. Această mănăstire a dăinuit până în anul 1785, când ocupanții austrieci au hotărât să o demoleze. La inițiativa Mitropolitului Nicolae Bălan, a fost reclădită integral în perioada 1928 – 1936, iar pe vremea arhiepiscopiei I.P.S. Mitropolit Antonie Plămădeala a fost înzestrată cu noi clădiri, în prezent fiind una dintre cele mai frumoase din România. În această mănăstire viețuiește marele duhovnic, Părintele Arhimandrit Teofil Părăianu, urmașul Părintelui Arsenie Boca. Am avut parte și aici de dragostea și ospitalitatea gazdelor. În ziua de 2 august am participat cu toții la Sf. Liturghie în biserica cea nouă iar după aceea am servit masa în minunata trapeză a mănăstirii. După ce am făcut ultimele cumpărături de cărți și obiecte de cult, ne-am luat rămas bun de la obștea acestei mănăstiri și ne-am îndreptat spre Sibiu unde am făcut un scurt popas vizitând centrul orașului și catedrala mitropolitană „Sfânta Treime”. Piatra de temelie a acestui sfânt lăcaș a fost pusă pe data de 28 august 1902, deși ideea construirii unei catedrale ortodoxe în Sibiu data încă din 1857. A fost realizată după modelul Catedralei Sfânta Sofia din Constantinopol. Ctitorul fondator a fost Mitropolitul Ioan Metianu. Dintre obiectele de artă ale acestei catedrale se evidențiază icoanele celor patru evangheliști.

După vizita făcută în acest minunat oraș, am continuat drumul spre casă, trecând prin Arad și Timișoara unde am făcut, de asemenea, scurte popasuri. Am ajuns la Alibunar în jurul orelor 21,00 mulțumind lui Dumnezeu pentru darurile duhovnicești de care ne-am învrednicit în decursul celor șase zile de pelerinaj.

Preot. Ionel Mălaimare

Prof. dr. Adrian Negru

Creștinismul în Dacia

În anul 106, împaratul Traian a cucerit o parte din teritoriul fostului stat al geto-dacilor, condus de regele Decebal, care a fost transformat în provincie romană (Transilvania, Banatul, Oltenia și o parte din Muntenia). În urma acestor schimbări de ordin politic-teritorial, s-au creat condiții favorabile pentru propagarea noii învățături și în nordul Dunării. Se poate vorbi de anumiți „misionari neoficiali” recrutați dintre coloniști, soldați din armata romană, negustori sau sclavi, care au acceptat credința creștină înainte de a veni în Dacia. În secolul al III-lea numărul acestor misionari „laici” a sporit prin anumiți captivi creștini - pe care goții - stabiliți atunci în teritoriile nord-dunărene - îi aduceau aici din Asia Mică, unde creștinismul era cunoscut din „veacul apostolic”. Din rândul lor, unii erau hirotoniți ca episcopi, horepiscopi, preoți și diaconi.

Trebuie menționat că predicarea Evangheliei în cuprinsul imperiului roman a întâmpinat multe greutăți, datorită faptului că până în anul 313 - când împăratul Constantin cel Mare (306-337) i-a acordat libertate, prin cunoscutul „Edict de la Mediolanum” (azi Milano) - era considerată ca „religio illicita” (neadmisă). După retragerea administrației și a legiunilor romane din provincia Dacia, prin anii 271/275, s-au creat premise favorabile pentru răspândirea creștinismului în spațiul carpato-dunărean. La aceasta a contribuit și faptul că în timpul lui Constantin cel Mare Câmpia munteană a reintrat în stăpânirea imperiului, deci legăturile permanente ale locuitorilor de aceeași limbă de pe ambele maluri ale Dunării au contribuit la răspândirea masivă a învățăturii creștine.

Mărturii arheologice paleocreștine. Acest lucru este confirmat și de un număr apreciabil de piese arheologice paleocreștine, descoperite în peste o sută de așezări dacoromane (în număr mult mai mare s-au descoperit în Scythia Minor). Cele mai semnificative sunt: „gema de la Potaișsa” (azi Turda) cu o serie de reprezentări simbolice, între care și Bunul Păstorș o tăbliță votivă (donarium) de la Biertan, lângă Mediaș, cu inscripția „Ego Zenovius votum posul” și un disc cu monograma lui Hristos (XP) și un fragment ceramic descoperit la Porolissum (azi Moigrad, jud. Salaj) și mai multe opaițe (lampi) de bronz sau de lut ars, decorate cu semnul crucii sau cu monograma lui Hristos, descoperite mai ales în centrele urbane ale fostei provincii. Alte obiecte paleocreștine s-au descoperit în Banat și în Oltenia (părți dintr-un candelabru de bronz, descoperit la

Răcari-Dolj, folosit desigur într-un lăcaș de cult. Majoritatea acestora sunt din secolul al IV-lea, unele par să fie și mai vechi. S-au descoperit și câteva obiecte paleocreștine la Bărboși-Galați, important cap de pod roman la confluența Siretului cu Dunărea, care, după aprecierea arheologilor aparțin secolului al III-lea.

Un lucru care trebuie subliniat în mod deosebit este acela că - pentru secolul IV - există primele dovezi literare și arheologice privind existența unor lăcașuri de cult în teritoriile daco-romane nord-dunărene. Astfel de biserici paleocreștine s-au construit peste ruinele castrului roman de la Slăveni (jud. Olt) și iar la Prolissum (azi Moigrad, jud. Salaj) un fost templu păgân a fost transformat în lăcaș de cult creștin. În alte două centre s-au descoperit fundațiile unor bazilici și anume la Sucidava (azi Celei-Corabia, jud. Olt), cu o serie de inscripții creștine în limba greacă și la Morisena (azi Cenad, jud. Timiș). Se pare că și actuala lucrare din Densus (jud. Hunedoara) este un fost monument funerar roman transformat în lăcaș de cult creștin prin secolul al IV-lea. În actul martiric al Sfantului Sava, care și-a dat viața pentru Hristos undeva în partile Buzăului, la 12 aprilie 372, se relatează ca el „canta psalmi în biserică”. Firește, toate aceste lăcașuri de cult presupun existența unor preoți și ierarhi, cum vom constata în paginile următoare.

Ierarhia bisericească. Toate informațiile care sunt accesibile duc la constatarea că trebuia să existe și o organizare bisericească în teritoriile carpato-dunărene. Izvoarele istorice au dovedit că încă de la începutul secolului al IV-lea, îndată după promulgarea edictului de la Mediolanum din 313, sunt atestate documentar aproximativ 15 scaune episcopale în diferite cetăți de pe malul drept al Dunării, în provinciile romane Pannonia Inferior, Dacia Ripensis și Moesia Inferior (azi în Serbia și mai ales Bulgaria) - la Sirmium, Singidunum, Viminacium, Oescus, Bononia, Marcianopolis, Novae, Appiaria, Abvitus, Durostorum, ai căror titulari au participat la lucrările unor Sinoade ecumenice sau locale. Se presupune că acestea erau și mai vechi, pentru că în jurul anului 300, în cursul persecuției lui Dioclețian, în cetățile respective au suferit moarte martirică un număr apreciabil de preoți.

În nordul Dunării se cunoaște un singur episcop și anume Teofil „al Gothiei”, participant la lucrările primului Sinod ecumenic de la Niceea din anul 325 și titulatura lui se explică prin aceea că la data respectivă

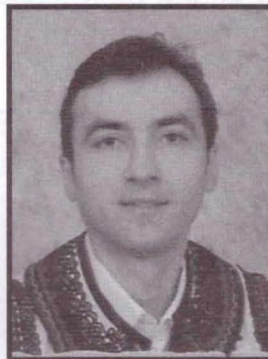
teritoriile nord-dunărene erau sub stăpânirea goților. În anul 336 a fost hirotonit la Constantinopol un ucenic al lui Teofil, Ulfila, unul din marii misionari din ținuturile nord-dunărene (unul din părinți era grec, altul got). Potrivit relatărilor unui istoric de atunci, Filostorgiu, el „a fost hirotonit episcop pentru toți creștinii din țara getică”, deci dintr-o țară ai cărei locuitori erau considerați ca „geți” (acum daco-romani). Reîntors în nordul Dunării, el a predicat în limbile gotică, latină și greacă (pentru descendenții grecilor luați în captivitate de goți). La început a fost ortodox, dar mai târziu a devenit arian sau semiarian. Apoi, a început traducerea Bibliei în limba gotică, folosind și un alfabet nou, creat de el. Prin anul 348 a fost nevoit să se refugieze - cu mulți credincioși - în sudul Dunării, din cauza persecuțiilor îndreptate împotriva creștinilor de conducătorii goților, continuându-și acolo activitatea până la moarte (c. 381-383). Pe lângă aceștia, au putut activa în nordul Dunării și alți episcopi, dar și așa numiții „horepiscopi”, adică episcopi de sat, atestați în Biserica veche între secolele III-XI, care locuiau în sate și activau numai din încredințarea unor episcopi cu eparhie sau episcopi „perihoreți” (misionari). Răspândirea masivă a creștinismului în teritoriul dintre Dunăre și Mare este confirmat și de cele aproximativ 35 de bazilici din secolele IV-VI descoperite în principalele centre urbane ale provinciei, la Tomis, Callatis (azi Mangalia), Tropaeum Traiani (Adamclisi), Histria (Istria), Axiopolis (Cernavodă), Troesmis (Igliția), Dinogetica (Garvan) etc., la care se adaugă peste o sută de inscripții de obiecte cu caracter din secolele IV-VI.

Din datele oferite precedent să poate constata că nu poate fi vorba de o încreștinare a strămoșilor românilor la o anumită dată, de o convertire a lor în masă, din ordinul conducătorilor politici sau în urma activității unor misionari oficiali, cum este cazul altor popoare din jur. La daco-români procesul de încreștinare are o notă specifică, în sensul că a durat câteva secole, fiind rezultatul contactului direct al populației autohtone și al coloniștilor cu propovăduitorii noii credințe religioase. Limba latină și credința creștină au fost factorii care au contribuit la consolidarea procesului de unificare etnică, lingvistică și spirituală a autohtonilor cu noii veniți în Dacia, de neamuri și credințe diferite. Romanizarea și creștinarea au fost două procese paralele, încât se poate spune că la încheierea lor a apărut în istorie un popor nou, cel român, cu o credință nouă, cea creștină, cu alte cuvinte poporul român s-a născut creștin.

O donațiune prețioasă

Bunul nostru parohian și binefăcător, Iosif Stângu-Pisaroș, a donat Sfintei noastre Biserici două plăci din marmură pe care este scrisă învățătură despre iubirea creștină. Placile au fost lucrate cu iscusință de meșterul Danilo Lalic din Satu Nou și sau ficsat pe fasada biserici noastre, de o parte și de alta a uși principale având înălțimea de 1,80 m iar lățimea de 1 m. Placa din dreapta cuprinde poruncile iubiri rostite de Mântuitorul nostru Iisus Hristos înainte de Sfintele Sale Patimi, iar placa din stânga cuprinde imnul iubiri din epistola I-a către corinteni, capitolul 13, al Sf. Ap. Pavel.

Mulțumim și pe această cale donatorului Iosif Stângu și Dorin, ca mesajul iubiri creștine înscris pe aceste plăci să se întipărească și în inimile cititorilor, știind bine că doar dragostea poate salva lumea, pentru că „Dragostea este de la Dumnezeu, și oricine iubește este născut din Dumnezeu” (1 Ioan 4,7)

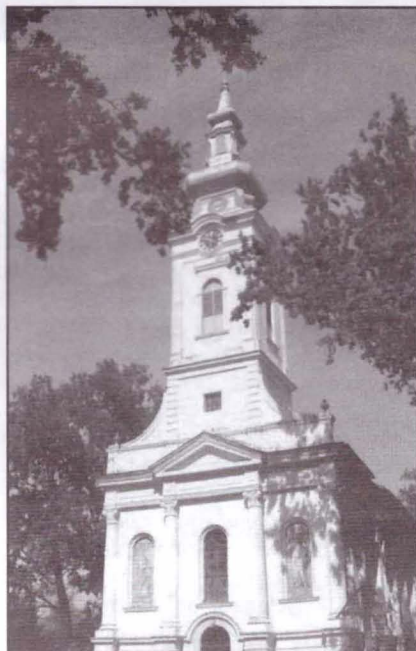
COLECTA PENTRU REPARAREA BISERICII ȘI A CASEI PAROHIALE

Începând cu anul 2007 în cadrul parohiei noastre este deschisă colecta pentru diverse reparații la edificiul bisericesc și la casă parohială. Până în prezent s-au adunat sume însemnate, dar insuficiente pentru toate proiectele propuse. Mulțumim pe această cale parohienilor noștri și tuturor oamenilor de buna credință, precum și autorităților și organelor de stat care au răspuns pozitiv acestei chemări nobile.

Menționăm cu recunoștință și prețuire faptul că anul trecut au fost înlocuite geamurile vechi ale bisericii noastre cu geamuri noi din aluminiu prin mijloacele financiare din Fondul de investiții capitale, lucrările fiind efectuate de firma D.O.O. GRANT-COMMERCE, din Vârșeț.

Ne adresăm și pe această cale credincioșilor noștri, organelor și autorităților competente de stat, și tuturor oamenilor binevoitori să ajute și de acum înainte, după posibilități Biserica noastră în vederea păstrării, restaurării și înfrumusetării ei, atât pentru generațiile actuale, cât și pentru cele viitoare.

Pentru toți cei care au ajutat și pentru cei care vor ajuta Sf. noastră Biserică ne rugăm

stăruitor și cerem Mântuitorului nostru Iisus Hristos: „Pomenește, Doamne, pe cei ce aduc daruri și fac bine Sfintei Tale Bisericii și le răsplătește lor cu darurile Tale cele bogate”.

APEL CĂTRE CREDINCIOȘI

IUBIȚI PAROHIIENI

Cu ocazia controlului registrului Contribuției Parohiale s-a constatat că un număr mare de parohieni nu și-au făcut datoria față de biserică, care constă în achitarea contribuției parohiale obligatorii, aceasta fiind una dintre sursele financiare de bază ale fiecărei parohii. Având în vedere lucrările și reparațiile care vor trebui făcute de urgență, atât la biserică, cât și la casa parohială, Vă rugăm cu dragoste și prețuire să binevoiți a Va îndeplini datoria de fii și fiice ai Bisericii Ortodoxe Române din Alibunar, prin achitarea la epitropie (casieria) Bisericii noastre a contribuției parohiale și după posibilități prin donațiuni benevole da ajutorare a Bisericii noastre strămoșești, căci „pe cel ce dă cu voie bună, pe acela îl iubește Dumnezeu” (II Cor. 9,7). Faptul că străbuni noștri au reușit ca din puținul lor să ridice în urmă cu 113 ani o biserică atât de frumoasă și monumentală, ne obligă pe noi cei de astăzi să o întreținem și să o înfrumusețăm ca pe cea mai sfântă și scumpă moștenire de care să beneficieze spre mântuire peste veacuri și urmașii noștri din neam în neam.

Mulțumindu-Vă anticipat cu dragoste frățească, încheiem acest smerit apel prin cuvintele ce răsună în sfintele noastre lăcașuri la finalul Dumnezeieștii Liturghii: „Plinirea Bisericii Tale o păzește; sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale; Tu pe aceștia îi preamărește cu dumezeiasca puterea Ta; și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim întru Tine” (Rugăciunea Amvonului).

**CONSILIUL PAROHIAL
AL BISERICII
ORTODOXE ROMÂNE
DIN ALIBUNAR**

IN MEMORIAM

La 25 Iulie 2009 se vor împlini 10 ani de imensă durere provocată de moartea tragică și mult prea timpurie a scumpilor și mult iubiților noștri

CRISTIAN

ILEANA

DORIAN

CRISTIAN

SEBASTIAN

MARINELA

Famiile mult îndurerate:

Mălăimare, Olar, Romanovici, Sfera, Cioban și Samoilă.

NECROLOG

MIRCEA SAMOILĂ

(21 septembrie 1942
21 februarie 2009)

În ziua de sâmbătă 21 februarie a trecut la cele veșnice în urma unei boli grave inginerul și cunoscutul publicist, cronicar al satului românesc, Mircea Samoilă.

S-a născut în anul 1942 la Satu Nou dar copilăria și-a petrecut-o la Seleuș de care a rămas legat sufletește întreaga viață. Din anul 1975 trăiește la Alibunar, unde își dă o contribuție bogată pe toată târâmurile.

Debutul în ale scrisului îl face în anul 1959 și de atunci și până în ultimele zile, scrisul îi este o pasiune și destin.

M.S. publică articole cu teme diverse în următoarele ziare și reviste: „Lumina” Panciova, „Tradiția” Novi Sad, „Tibiscus” Uzdin, „Familia” Vladimirovaț, „Gazeta de Seleuș” din Seleuș, „Făclia” Alibunar (în aceste două periodice este membru în redacție de la înființare), „Informații” respectiv „Opštinske novine” Alibunar, „PIK Tamiš” din Panciova, „Almanah Libertatea” din Panciova, „Cuvântul Românesc” Vârșeț, „Floare de latinitate” Novi Sad, „Ekspres politika”, „Politika” Belgrad, „Astra română” din Timișoara, „Jurnalul de Târgoviște” Târgoviște, etc.

În perioada 1992-1998 a fost președintele Comitetului de conducere al săptămânalului „Libertatea”, a fost membru-fondator al Societății (Fundației)

de Etnografie și Folclor a Românilor din Voivodina, Serbia.

Din opusul publicistic al lui Mircea Samoilă evidențiem: „Poljoprivreda u Seleušu – Agricultura la Seleuș” și „Sportul la Seleuș” 1984, „Domnia sa, Omul” și coautor al „Monografiei Alibunarului” 1998, „Viața numelui” 2002, „Bombardarea Alibunarului” și atâtea manuscrise rămase de finisat și de tipărit...

Participă cu lucrări din domeniul culturii, istoriei și folclorului la numeroase simpozioane științifice de la noi și din România.

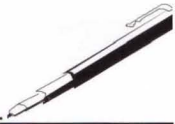
La Seleuș își aduce aportul la organizarea diferitelor festivale, simpozioane, mese rotunde și este un fondator al editurii „Banat 2000” care a publicat 14 cărți.

După pensionare (a lucrat la Seleuș) se retrage la Alibunar unde se angajează activ la activitatea B.O.R. din Alibunar fiind și secretarul Consiliului parohial.

În ultimii zece ani la toate manifestările din cadrul B.O.R. din Alibunar apare ca moderator fiind și unul din cei mai activi membri ai redacției periodice bisericice „Făclia”.

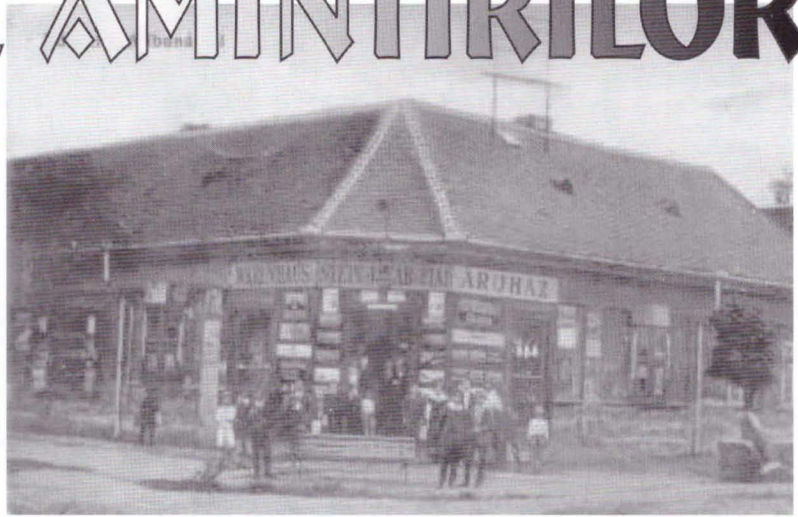
Fiecare ființă omenească primește un anumit număr de talanți pentru a lucra cu ei și pentru ai înmulți, iar despre prietenul nostru Mircea Samoilă se poate spune că a primit numărul maxim de talanți pe care a știut cum să-i înmulțească și să-i pună în slujba divinității și a semenilor, fapt pentru care credem că dătătorul de talanți îl va întâmpina în împărăția sa prin fericita chemare: „Bine slugă bună și credincioasă peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune întru întru bucuria stăpânului tău”.

pr. Ionel Mălăimare
Dimitrie Miclea

PE FIRUL AMINTIRILOR

Anul acesta se împlinesc 110 ani de atestare documentară a corului de copii, 111 ani de la sfințirea bisericii noastre, 113 ani de la zidirea bisericii și de la publicarea „Monografiei Comunei Alibunariu” a învățătorului **Teodor Petrișor**, cea dintâi monografie românească de pe meleagurile noastre și 119 ani de la înființarea corului bărbătesc pe patru voci. La rubrica „Pe Firul Amintirilor” prezentăm cu nostalgie câteva vederi ale localității noastre care datează din perioada evenimentelor amintite, o adevărată perioadă de aur a parohiei noastre.

*Cânta-voi Domnului în viața mea
Cânta-voi Dumnezeuului meu cât voi trăi
(Psalmul 103,34)*

Viorel Rujan
cantor

Petru Tot
cantor

Iosif
Gean-Mărian

Găvrilă Bojin
cantor cu examen

prof. Leri Mengher
dirijorul corului de copii

Ionel Mălaimare
protopop, paroh

Petru Lațcu
dirijor

Iosif Gean-Găicioni
cantor cu examen

Iosif Stăngu
membru de onoare

Mircea Samoilă
secretar

Simeon Olar
episcop I

CORUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN ALIBUNAR

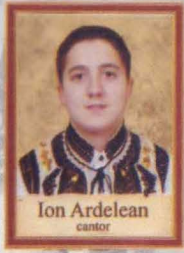
Petru Șuclea
cantor

Marian Șorțean
cantor

Marian Roșu
cantor

Ion Ardelean
cantor

Dorian Bojin
cantor

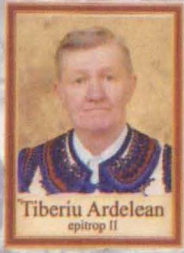
Sima Onciu
contabil

Traian Roșu
casierul corului

Traian Belgea
crâșnic

Tiberiu Ardelean
episcop II

Iovan Serbu

Gheorghe Lațcu

Păun Olar

Gheorghe Gean

Zăria Olar

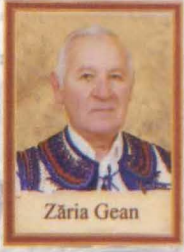
Matei Gean

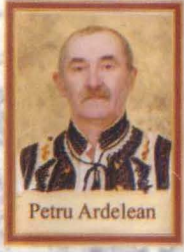
Roman Sfera

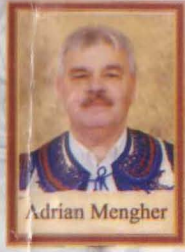
Jezdimir Popović

Zăria Gean

Petru Ardelean

Adrian Mengher

Ionel Trifu

Lavinel Roșu

Lavinel Ardelean

Gheorghe Șorțean

Milan Stăngu

Dorinel Baba

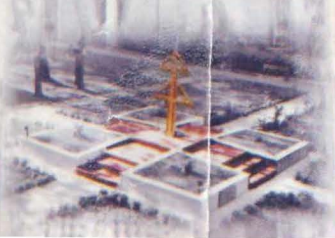
Milan Șuclea

Gheorghe Zăria

Ionel Ardelean

Românel Toplicean

Matei Gherga

Viorel Toplicean

Daniel Sporea
Trifu

Iosif Roșu